

PÉCSI Dohánygyár

ÁRA:
2,30 Ft

XVIII. ÉVFOLYAM, 12. SZÁM

A PÉCSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

1991. DECEMBER

Mérföldkő — 100 év után

Az 1991-es év vállalatunk életében többszörösen is jövőt meghatározó, új jegyeket hordott. Mindamelllett, hogy gazdasági erőnk tovább növekedett, piaci pozíciónk tovább nőtt, a vállalat elérkezett a magyar állami vállalati létének utolsó esztendejéhez. A közel egy évszázados kort megélt, sok történelmi változáson átment vállalatunk a jövő év elején egy multinacionális világcég, a British-American Tobacco Company Limited vállalata lesz, B. A. T.–Pécsi Dohánygyár Kft. néven. Bár még annak idején úgy indítottuk a privatizációt, hogy a külföldi tőke kisebbségben, 49%-ban marad, végül is az események úgy alakultak, hogy a B. A. T. a magyar részt is ki kívánja vásárolni, és ennek következtében a Pécsi Dohánygyár meghatározó arányban külföldi tulajdonba kerül.

Ami ez évi gazdasági tevékenységünket illeti, meg kell állapítani, hogy jól gazdálkodtunk. A vállalat nyereséghezama igen kedvező helyzetben van, ez egyébként látszik a dolgozóink részére juttatott jövedelmekből is. A Pécsi Dohánygyár dolgozójának lenni ma anyagi biztonságot jelent. A környező vállalatok sajnos gyakran ijesztő helyzetéhez képest mi nagyon is jól állunk, és ezek az eredmények végül is az összetett, szervezett emberi cselekmények sorozatából álltak össze, amely dicséri a gyár 860 dolgozójának munkáját.

Természetesen vannak olyan hangok is, hogy könnyű a Dohányárnak, mert az emberek eddig is és a jövőben is fognak dohányozni. Ez így igaz, de a dohányiparon belül is vannak kedvező anyagi helyzetben és nehéz gazdasági helyzetben levő vállalatok egyaránt.

Külön örömmre szolgál, hogy dolgozóink felé való elígérézésünket a jövedelmek vonatkozásában ismét sikerült betartani. Nem építettünk le munkaerőt, a termelést folyamatosan fenntartottuk. Vállalatunk valamennyi dolgozójának tisztességes munkát és ezért a ma elérhető tisztességes jövedelmet is biztosítottunk. Ez, úgy érzem, tovább erősítette azt a bizalmat, amely a dolgozók és a vállalat vezetése között most már több mint egy évtized óta tapasztalhatóan fennáll. Nem akarok és nem is tudok jóslásokba bocsátkozni, de hogy ez a fejlődési folyamat, amelyet a Pécsi Dohánygyár most már lassan mintegy két évtizede követett — hiszem és vallom, a jövőben is hasonló ütemben

folyik tovább. Bár a mezőny nehezebb lesz. Erős konkurenciával kell megküzdeni a piacon, de a mi vállalatunk óriási előnnyel indul ebben a versenyben, és ha ezt az előnyt a jövőben is meg tudjuk tartani — és miért ne tudnánk —, akkor a Pécsi Dohánygyár dolgozóinak a munkája, a jövedelme a jövőben is ugyanolyan növekvő tempóban biztosítva lesz, ahogy ez eddig is történt.

1992-ben több mint 8 milliárd cigarettát tervezzük gyártani. Be kell indítani egy igen nagy volumenű exportot. Munka tehát lesz bőven.

És mi lesz, ha jönnek a modern gépek? — kérdezhetik Önök. Akkor a cigarettagyártás mellé még más kiegészítő tevékenységeket is fogunk szervezni, hogy ennél a vállalatnál munkahiány miatt soha ne legyen elbocsátás. Ahogy a múltban nem fordult elő, úgy a jövőben sem. Kérem, bízzanak a vállalat új vezetésében ugyanúgy, mint ahogy a régiben bíztak, hiszen a régi vezetők is mind a helyükön maradnak, és éppen úgy fognak törődni a vállalat és az Önök sorsával, mint ahogy eddig is tették. Nem lesz a jövő év könnyebb az ideinél, de azt

Kellemes karácsonyt, boldog új évet!

megférhetlen önöknek, hogy a munkahelye a Pécsi Dohánygyár valamennyi becsületes dolgozójának megmarad, és munkájáért tisztességes jövedelemben is részesül.

Kívánom, hogy a jövő évi feladatainkat, melyek nagyok és sokrétűek lesznek, sikeresen oldjuk meg, és a vállalat eredményeiben találjuk meg saját személyes céljaink teljesülését is, úgy egyénileg, mint közösségünk részére.

Irimi Sándor
igazgató

A privatizáció két állomása

A privatizációs folyamat fontos és kiemelkedő eseménye volt ez évben, amikor a B. A. T. elnöke, Sir Patrick Sheehy látogatást tett nálunk. A képen szemben jobbról a harmadik.

A privatizációs folyamat másik eseménye az utolsó B. A. T. prezentáció a VT. részére. A képen balról jobbra: Allen Page, Steven Jürgens, Mark Jennings, Stuart Watterton, Russel Greenwood. A háttérben Tony Liddle.

FELHÍVÁS!

Kellő számú jelentkező (min. 10 fő) esetén egy oktató kft. szervezésében kedvezményes személygépkocsi-vezetői tanfolyamot indítunk. Az elméleti és gyakorlati oktatás díja 7500 Ft, mely összeget részletekben is be lehet fizetni. A sikeres elméleti vizsga után azonnal biztosítjuk a gyakorlati oktatást. Mindenki jelentkezhet, akinek 8 általános iskolai végzettsége van, és a 17. életévét betöltötte.

Sorsolás útján visszanyerheti a tanfolyam díját! Akit a tanfolyam érdekel, jelentkezzen személyesen a személyzeti osztályon vagy a 125-ös, 123-as telefonon.

Leállítás: december 13.–január 6.

Vállalatunk az 1991. évi tervét teljesítve december 13-án befejezi az évi termelését. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy 13-án, pénteken bezárjuk a kapukat, és mindennemű munkavégzés befejeződik a gyár területén, csupán azt, hogy azokon a munkaterületeken, ahol a cigarettagyártás történt, leállnak a gépek — a termelés január 6-ig szünetel. Lehetőség nyílik arra, hogy a ledolgozott két napon felül még rendkívüli szabadságot is kapjanak a dolgozók, s így a két ünnep — karácsony és újév — között, valamint a jövő évben ledolgozásra kerülő munkanapokkal január 6-ig a jól végzett munka után kipihenjük éves fáradalmainkat és kicsit többet legyünk családtagjainkkal, szeretteinkkel.

December 16-tól 20-ig, mivel a termelési munkák szünetelnek, haszáljuk ki a lehetőséget, hogy vállalatunk területét, épületeit, helyiségeit, berendezéseit is felkészítsük az ünnepekre, azaz ezen a héten a karbantartási, takarítási, valamint az irodákban az éves zárási, leltározási feladatokat kell elvégezni. Minden munkaterületen a munkahelyi vezetők határozzák meg a záráshoz szükséges feladatokat. Így ezen vezetők felelőssége az is, hogyan hagyják hátra munkahelyüket, illetve hova érkezünk vissza az új év kezdetén.

Ezúton is szeretném felhívni a kollégák figyelmét, hogy az év végi munkák befejezésekor távozásunk előtt győződjünk meg az áramtalanításról, a mindennapi használati eszközeink, szerszámaink, valamint a vízcsapok, csaptelepek elzárásáról. Különös figyelemmel legyünk az ablakok, nyílászárók pontos és biztonságos elzárására, a kulcsok, kulcsdobozok leadására. Amelyik munkaterület a leállítás idején különös figyelmet igényel a megszokottnon kívül, azt kérjük jelezzék a rendszert felé, valamint jelezzék azt is, hogy esetleges intézkedésekhez kit hol lehet értesíteni.

Reméljük, dolgozóink kellemesen töltik az év utolsó napjait a jól végzett munka és eredményesen zárt év után. Kívánunk jó pihenést, egyben erőgyűjtést, jó alapokat az új évi feladatok végrehajtásához.

Boldog, békés karácsonyi ünnepeket és eredményekben gazdag új esztendőt kívánunk minden kedves kollégánknak, vállalatunk minden dolgozójának.

Kovács István
rend. vezető

Pécsi Dohánygyár

A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja
Szerkeszti a szerkesztőbizottság

Felelős szerkesztő:

dr. Simonné dr. Bernáth Erika

Kiadja az AS-B Kft. Baranya Megyei Irodája

Felelős kiadó: az Irodavezető.

Előfizetési díj egy évre: 27,60 Ft

Készült a Temporg Késszövetkezet
nyomdájában

Felelős vezető: dr. Kállal Sándor

Az átalakulási tervről

November 25-én, hétfőn a vállalat életében döntő változást eredményező kérdést tárgyalt a Vállalati Tanács. Az 1989 végén elkezdett, spontán privatizációs folyamatra került pont ezen az ülésen. A fennálló jogszabályok alapján a VT-nek arról kellett döntenie, hogy az átalakulási tervben rögzített gazdasági célok végrehajtására korlátolt felelősségű társasággá kíván átalakulni.

A fent említett átalakulási terv nemcsak a célokat tartalmazza, hanem meghatározza a megvalósításához szükséges fontosabb elveket és szándékokat is. Az átalakulási tervnek — jogszabály által kötelezően előírt — mellékletei vannak, úgy mint a *szándéknyilatkozat*, a *társasági szerződés*, a *vagyonértékelés és az átalakulási vagyonmérleg*. Úgy gondolom, érdekes lehet egy kicsit részletesebben foglalkozni a mellékletekkel.

A *szándéknyilatkozat*, melyet még 1991. február 28-án kötöttünk a BAT-tal, tartalmaz a gazdasági célok közös megva-

lósításán túl olyan fontos kérdéseket is, mint pl.

- dolgozói juttatások
- dolgozói üzletrész juttatása
- az első két üzleti év nyereségét a társaság fejlesztésére fordítják.

Ez volt az első közös dokumentum, s ez képezte a tárgyalások gerincét, fő irányvonalát.

Társasági szerződés: a kft. működését leíró megállapodás. Főbb részei:

- a társaság neve, székhelye
- a társaság célja, tevékenységi köre
- tagjai
- vagyona, törzsbetétek
- üzletrészek átruházása
- törzstőke-módosítás
- taggyűléssel kapcsolatos teendők
- a cég képviselője, ügyvezetők, felügyelő bizottság, könyvvizsgáló
- társaság megszűnése, kártalanítás, bejegyzés, nyelvhasználat.

Vagyonkezelés, vagyonmérleg: mindkettőt a Pécsi Dohánygyár tanácsadó cége, az Ernst and Young készítette. A vagyon-

értékelés során valamennyi ingó és ingatlan vagyontárgyunk, készletünk, a találmányok és védjegyek piaci értékét határoztuk meg. Az így keletkezett alapadatokból került összeállításra a vagyonmérleg.

A Vállalati Tanács most arról határozott, hogy az átalakulási tervet és a vagyonmérleget elfogadja, és ezek alapján kívánja a vállalatot kft.-vé átalakítani. Ezt a döntést, az előírt mellékletekkel és egyéb dokumentumokkal együtt benyújtotta az Állami Vagyonügynökségre. Ezzel a Pécsi Dohánygyár oldaláról az átalakulási folyamat lezárult. A továbbiakban az ÁVÜ/BAT megállapodások, szerződések aláírása, az önkormányzatok értesítése s egyéb szükséges teendők vannak vissza. Ezek a folyamatok már gyakorlatilag nem múlnak a vállalaton, befolyásolni nem tudjuk őket.

Az események alakulását következő lapszámunkban is nyomon fogjuk követni.

Simon Éva

Menedzserképző tanfolyam

November közepétől a dohánygyár kilenc szakembere (a termelés, a műszaki részleg és a szociális intézmények területéről) egy három hónapos, 30 órás vállalkozói menedzserképző tanfolyamon vesz részt.

A tanfolyamot a Svájci-Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány hálózatának pécsi regionális központja, a PROSISTEM Betéti Társaság szervezi. A társaság tagjai maguk is vállalkozók, részben a Neuchâtel-i Egyetem vállalkozóképzőjét végzett menedzserek, részben a Budapesti Közgazdasági Egyetem vállalkozói innovációs menedzser szakközgazdász karán végzetek.

A tanfolyam célja, hogy képzést nyújtson a kezdő vállalkozóknak, továbbá a vállalatok vállalkozásszerűen működő önálló részlegei vezetőinek a belső vállalkozás területén vagy a felszámolásra kerülő egységek dolgozóinak, vezetőinek, hogy kényeszerű pályamódosításukat sikeresen megtervezzék.

Az itt elsajátítható ismeretanyag széles skálát ölel fel, így magába foglal minden olyan információt, ami szükséges ahhoz, hogy egy elképzelésből életképes vállalkozás legyen. Az ismeretanyagot két modulban találják fel, ezek: a vállalkozások gazdasági környezete, management, számvitel, pénzügyek, emberi erőforrások felhasználása, kommunikáció, jog, informatika. A részvétel nem iskolai végzettséghez, hanem, úgy mond, ötletéhez kötött. Ez azt

jelenti, hogy a résztvevők belépője egy vállalkozási ötlet, melyből a 300 óra alatt az itt szerzett ismeretek segítségével üzleti tervet kell készíteni. A svájci felfogás szerint nem valamely diploma, hanem a készség és a teljesítmény minősíti a vállalkozót.

A megmértetés az üzleti tervek elbírálásán fog alapulni. Az új vállalkozások többsége az első néhány évben kudarcot szenved. Számos oka van ennek, de az elemzések szerint a legfőbb ok a hiányos információkkal rendelkező gyenge vezetés. A svájci-magyar alapítvány ezzel a helyzettel számolva ajánlja fel képzési támogatását.

Magyarország messze nem Svájc, így a svájci tananyag nem fordítható egyszerűen magyarra. Az SM VA ezért egyik szponzora a magyar képzési hálózat vállalkozásainak. Kiváló magyar szakértőkkel előkészítette és kidolgoztatta a kurzusok alaptananyagát, biztosítja a tanfolyamok folyamatos fejlesztését. A dohánygyár azzal a kikötéssel iskolázta be dolgozóit, hogy az ötleteknek és a leendő üzleti terveknek a vállalat tevékenységéhez kell kötődniük. Az ötletek hasznán túl az itt megszerezhető ismeretanyag birtokában a változó körülményekhez alkalmazkodni tudó innovatív eredménycentrikus vezetési stílus kialakításának elősegítése motiválta még a vállalatot.

Szóts Rózsa

Fitness Club

1992. január 1-jétől 30 db Fitness Club bérlet áll a gyár valamennyi dolgozójának rendelkezésére. A testépítő klub, ahova a bérlet bejárást biztosít, a Megyeri út 26-ban található, az ÉPFU székházának földszintjén.

Az országban ritkaságszámba menő felszereltségű és szépségű klub egy magyar származású nyugatnémet üzletember üzleti vállalkozásaként nyitott meg pár hete. A bérlettel rendelkezők a klub szinte valamennyi szolgáltatását ingyen vehetik igénybe. Így ingyenes a testépítő gépek teljes körének használata, a szauna és az aerobict terem. A szoláriumot a bérlettel rendelkezők 100 Ft-os árkedvezménnyel használhatják. A szemérmesebb hölgyeknek külön kondicionálóterem áll rendelkezésükre, amennyiben nem kívánják a férfiakkal együtt erősíteni. Megfelelő érdeklődés esetén (kb. 10-14 fő) aerobicscsoport működésének feltételei is biztosítottak.

A Fitness Klub hétfőtől szombatig délelőtt 10-től este 10-ig, vasárnap pedig 14 óráig van nyitva. A bérletek Dohánygyár felirattal lesznek ellátva, és bármely dolgozónk igénybe veheti. Akár naponta többször is használható egy bérlet.

Nemrég olvastam, Angliában bizonyos szezonális betegségek esetén az orvosok nem gyógyszerrel, hanem fitness klubok ingyenes bevezetését írják fel a betegeknek, és úgy tűnik, a gyógymód remekül beválik. Reméljük, az új szolgáltatás dolgozóink egészségét szolgálja majd!

Szóts

„Jön a törvény, jön az adó”

A Baranya Megyei APEH illetékes szakemberei egy gyorsított tájékoztatót tartottak, kiemelve azon törvényeket, amelyek a vállalkozások szempontjából elsődlegesek. A személyi jövedelemadóról, a társasági adóról, valamint az adóigazgatási eljárásokról szóló törvények még nincsenek elfogadva.

Alapkonceptió: ha Magyarország a nyugati polgári rendszerhez akar közelíteni és tartozni, akkor a nemzetközi gyakorlatnak megfelelően kell elszámolásunkat, adórendszerünket stb. kialakítani, különben nem fogunk és nem tudunk egy nyelven beszélni. A társadalmi közkiadásokhoz kell igazítani az adóbevételeket.

Személyi jövedelemadó (SZJA): komplett átdolgozásra került, ugyanis a régi formában nem képes megfelelni a jelenlegi elvárásoknak. A mai világban az egyének — anyagi helyzetük miatt — egyre több forrásból tesznek szert jövedelemre. A régi rendszerű SZJA viszont alapjában véve csak a fix bérből, illetve a fix kifizetődő jövedelmeket volt képes megadóztatni. Mindenki előtt ismert az a botrány, ami az 1990. évi SZJA összesítés és elemzés után az országban hivatalosan elterjedt. Az összes adóbevételeknek 93%-át a fix keresetűek, 5%-át a nyugdíjasok, 2%-át az egyéni vállalkozók fizetik be.” Az adóhatóság megítélése szerint ez a bevétel nincs arányban a jövedelemszerzéssel, ugyanis pl. illető szakmák borraváltozóként csupán 4–5 ezer Ft-ot vallottak be éves szinten. Számításuk szerint több tízmilliárd Ft adóhiány képződött emiatt. A bevételekre szüksége van az államháztartásnak, így két lehetőség áll előtte. Az adóelvonás mértékét fokozza. Ez az eljárás kevésbé járható, hisz a nemzetközi gyakorlatnak megfelelően már ez is túlzás. Másik lehetséges megoldás az úgynevezett láthatatlan jövedelmek kimutatása, illetve a képződése előtti megadóztatása. Erre irányul az a tervezet, hogy ha egyéni vállalkozó számlára értékesít, akkor a számla kiállítója köteles 2–3%-ot a számla nettó végösszegéből visszatartani és azt adóként befizetni.

Leglátványosabb változás az adóalap, illetve az adókedvezmény körének drasztikus csökkentése. Példáserősen próbálók hallomás után egynéhány tételt kiemelni.

— 10 évnél nem idősebb lakásingatlan (nem nyaraló, garázs, csónakház stb.) értékesítéséből származó jövedelem adóköteles, kivéve, ha lakásvásárlásra fordítja. Az adókötelezettség mindaddig fennáll, amíg azt a jövedelmet másra nem használják fel. Halasztottan, ha később jövedelemmé teszi, a tulajdonosnak az adót meg kell fizetnie. Gyermekeknek, hozzátartozójának adómentesen nem építhet az eladott lakás jövedelméből.

— Adózni kell a GYES után, a végkielégítés után (ami egységesítve lesz), nevelési segély, lakásvásárlási hozzájárulás.

Év végi elszámolásnál az adóköteles jövedelmet max. 150 ezer Ft-tal csökkentheti, 2 millió Ft felett a régi módon, vállalkozónak minősül.

— Ha munkaadó a munkavállaló részére nyugdíjkiegészítő biztosítást köt, az adóköteles, a kezdete, amikor a jogot megszerzi.

— Kitüntetések után járó jövedelmek, értéktárgyak adókötelesek.

— Egyéni vállalkozó a gépkocsihasználati költséget csak akkor számolhatja fel, ha a gépkocsi kizárólag a vállalkozás célját szolgálja. Személyes használatra adott gépkocsi esetén szintén bizonyítani kell, hogy csak arra a célra használja. Ha nem tudja a vállalkozó bizonyítani, akkor az új gépkocsi árának 20%-át kell befizetni.

Megmarad kedvezményként:

— a szakmunkástanulónkénti 1000 Ft

— rokkantak kedvezménye.

Veszteség elszámolásáról: 5 évig lehet tologatni a kimutatott veszteséget az adóztó eredmény terhére.

Jövedelmet csökkentő kedvezmények:

— alapítványra fordított összeg, de nem lehet nagyobb a jövedelemnél

— helyi adó levonható a személyi jövedelemadóból, ha a kivetés és befizetés éve megegyezik

— a gyerekenkénti 1000 Ft kedvezmény megjár minden gyerek után.

Adókedvezmények köre:

— nyugdíj, ösztöndíj 108 ezer Ft

— lakás előtakarékosság

— földadó levonható

— alkalmazotti kedvezmény marad

és a már említettek

Az adósávok változni fognak, az elvonás százalékos mértéke csökkenni fog.

A költségvetés fokozottabban számít az új vállalkozások adójára, amit jogszabály módosításokkal, szigorításokkal próbál megoldani.

A számviteli törvényről az előző újságban már írtam.

A jövő évi „VÁNYA” törvényt társasági törvénynek fogjuk hívni. Ez a törvény elfogadja a számviteli törvény által előírt eredménykimutatás adózatlan eredményét. Az adó alapjának a meghatározása teljesen sajátos módon kerül kialakításra. Bizonyos költségeket, ráfordításokat a vállalkozó az eredménykimutatásában szerepeltet, de az adó meghatározásánál eltérő mértékben vehet figyelembe.

A vállalat a váltható veszteségére, kötelezettségére céltartalékokat képezhet, ami ráfordításként kerül elszámolásra, vagyis eredménycsökkentő. A társasági adó számításánál csökkentő tételként csak a

90 napig fennálló 0%

90–180 napig fennálló 2%

180–360 napig fennálló 5%

360– 25% vehető figyelembe.

Értékesítési leírásnál külön a mellékletben meghatározott leírási kulcsokkal számolt értéket veheti figyelembe. Értékvesztést nem veszi figyelembe, kivétel ha az értékvesztett tárgyi eszköz már nincs a vállalkozás tulajdonában.

Alapítvány céljára történő kifizetést csak 10 esetben bírálja méltányosan (pl. gyógyítás, kulturális, oktatás, környezetvédelem stb.), a többit nem veszi figyelembe.

Magánszemélyeknek nyújtott kölcsönt nem ismeri el, kivétel: lakásvásárlás, áruvásárlás, tulajdonvásárlás.

Természetben nyújtott juttatás adóalapot növel, kivétel: alkalmazottnak, tagnak, nyugdíjasnak nyújtott segély, munkabér, pénzbeni támogatás, belföldi üdülés, gépkocsihasználat, jóléti intézmény költsége, reprezentáció, munkavállaló részére fizetett összeg, ami nem lehet nagyobb bérének 25%-ánál vagy 500 ezer Ft.

Adóalapot növelő tételek: adóhiány, bírság, büntetés, ingyenes vagy érték nélküli vagyonjegy névértékkülönbözete.

Az adó mértéke 40%. Adókedvezmények a régiekben foglaltak.

A két törvénytervezetről megpróbáltam a leglényegesebb dolgokat leírni, de ez ennél sokkal bonyolultabb.

(Hogy a fentebb vázolt törvénymódosításokat a parlament miként fogja elfogadni, még ismeretlen, jelenleg e tárgyban a viták folynak.)

Fehér Sándor

A gombok

A gomb nemcsak kelléke a ruhának, hanem dísz is. A gombot és a többi kelléket úgy kell megválasztani, hogy a ruha anyagával, színével és fazonjával összhangban legyen. Gyermekek ruhákon jól mutat a gyöngyház gomb, a fémgomb; mosóruhákra színes műanyag gombok és perlux gombok a legalkalmasabbak.

Fontos, hogy a gombot jól varrjuk fel. Ha túl szorosan varrjuk, könnyen leszakad, és a szövetet is kiszakítja. A két- vagy négylyukú gombot dupla szállal, nyelesen kell felvarni, a szöveten átszúrva, a szálat rövidebbre vagy hosszabbra hagyjuk, aszerint, hogy a gomblyuk milyen vastag anyagon van. Ha felvarrtuk, a gomb alatt néhányszor körbetekekerjük a cérnát. A díszgombokat és fehérműgombokat nem szükséges nyelesen felvarni. Fülcs gombokon a fül helyettesíti a nyeleket, az ilyeneket egyszerűen át kell varni az anyagra. Vastag szövetcabátokra belül kis gombokat varrunk lazán, és rávarrás után a szövét és a felső gomb között alakítjuk ki a nyelet.

Hordós Ágnes

Minőség és piac

Új szemléletre van szükség

Az 1991-es év minőségügygel kapcsolatos hazai rendezvényei egybehangzón és sürgetően fogalmazták meg azt az igényt, hogy az Európához való csatlakozás elengedhetetlen feltétele a minőség javítása. Ennek érvényesítése csak valós piaci viszonyok megteremtése mellett és az egész magyar társadalom újfajta gondolkodásával, új minőségi szemlélettel, annak nemzeti üggyé válásával valósítható meg. Mindenekelőtt szükséges ehhez a társadalmi háttér és a kormányzati feltételek mielőbbi megteremtése. Erre vonatkozóan ajánlások a következőképpen fogalmazódtak meg:

- A kormányzatnak olyan átgondolt minőségpolitikát kell kidolgoznia és működtetnie, amely a gazdasági és érdekelt-ségi ösztönzők erejével, oktatási és információs rendszer működtetésével szolgálja a minőség előtérbe helyezését, javítását.

- A médiák szenteljének nagyobb teret a minőséggel összefüggő jó és rossz tapasztalatok közreadására, segítsék a minőség társadalmi üggyé válását.

- A termelő szervezetek, a vállalkozások, a vállalatok fordítsanak fokozott gondot a külföldi és hazai tapasztalatok megismerésére, elterjesztésére, valamint korszerű minőségbiztosítási rendszerük kialakítására, a piaci igények jobb megismerésére, termelési kultúrájuk javítására.

- Mind a kutatási, gyártmányfejlesztési, mind a termelési tevékenységben haszno-

sítani kell az értékelemzés bevált módszereit, fokozott tájékoztatómunkát kell végezni széles körű elterjesztésükre.

- A fejlett — elsősorban a közös piaci — országokkal történő integráció és kereskedelmi együttműködés elősegítésére hazánkban is — a minőségtanúsítás kölcsönös elismerése érdekében — mielőbb olyan tanúsítási rendszert kell kidolgozni és működtetni, amely beleillik ezen országok rendszerébe.

- Hasonlóan a fejlett országokhoz — összhangban az európai gyakorlattal — termékfelelősségi törvényt kell alkotni és működtetni.

- Korszerűsíteni kell a minőségügy intézményrendszerét, biztosítani kell ehhez a szervezeti kereteket.

- Szigorítani kell a hazai és import termékek forgalomba hozatal előtti vizsgálatát. Megfelelő piacvédelmi rendszert kell működtetni.

- A fogyasztóvédelmi törvény megalkotását követően fokozott figyelmet kell fordítani a fogyasztói tájékoztatásra, a szükséges jogi védelemre.

- Ki kell dolgozni a szabványosítás és akkreditálás új szervezeti és irányítási rendszerét. Ki kell alakítani az egyszintű szabványosítás leghatékonyabb módszerét. Nagy súlyt kell helyezni a nemzetközi és európai szabványok fokozott ütemű bevezetésére.

A minőségügy terén, ha csak a most megfogalmazottakat tekintjük, óriási a feladat, amit csak összefogással, közös erőfeszítéssel, egyetértéssel tudunk lépésről lépésre közös érdekünkben megvalósítani.

Dr. Kiss Elemérné

Mit nem szabad külföldön?

KÍNA: Bírálni a társadalmi rendet, hivatali rangot nem említeni egy ünnepi beszédben, ajándékot adni üzlet előtt, kék és fehér ajándéksomagoló papírt használni, munkabédnél keveset fogyasztani, borralalót adni, nyakatekert módon érvelni, pontatlanul érkezni.

MALAYSIA: Kézzelel mutatni valakire, túl lezser öltözékben megjelenni.

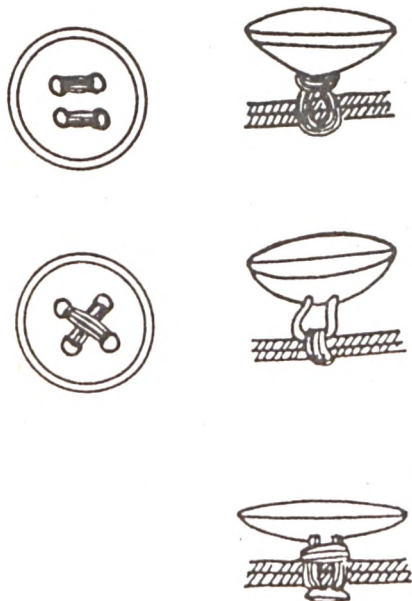
THAIFÖLD: Rálépni az ajtóküszöbre, családnevet használni egy köszöntőnél, valakit megérinteni a fejénél, kezét rázni valakivel, a „nem” szót használni.

KANADA: Rövidnadrágban megjelenni, a kanadaiakat egyszinten említeni az USA-amerikaiakkal.

USA: Hitelkártya nélkül lenni, kevés borralalót adni, önkényesen helyet keresni az étteremben, étkezés közben csámcsogni.

DÉL-AMERIKA: általános: Elfelejtteni ajándékot hozni, feleségünket magunkkal hozni az üzleti ebédre, bírálni a bikaviadalokat.

BRAZÍLIA: Türelmetlenség, túl lezser öltözék üzleti tárgyalásokon, túl pontosnak lenni.

A határidő: a jövő év tavasza

Megkezdődött az „Átjáróhid” beépítési munkálata. Iroda, étkező, pihenő kerül kialakításra

Mikulás-ünnepély a gyermekintézményben

Sarkadi Sándor:

Télapó

*„Hegyen-völgyön mély a hó
Lassan lépked Télapó
Ősz szakállán dér rezeg
Messze földről érkezett.”*

Hideggel, ha nem is hóval végre megjött a várva várt Télapó. A gyerekek már izgatottan számolgatták, mennyit kell még aludni, mire eljön a bölcsődébe, óvodába.

— Ugye, most el kell mondani neki a verseket, énekeket? — kérdezték.

— Ugye, sok ajándékot hoz?

— Jók voltak. Biztosan sokat hoz!

Ilyen és ehhez hasonló kijelentéseket tettek. Reggeli után mindenki előszedte ünneplő ruháját, megmosakodott, kicsinosította magát. Minden korosztály izgatottan leste-várta kopogós lépteit. Énekszó és versmondás moraja töltötte be a gyerekszobákat. Fel-felugráltak az ajtóhoz, ablakokhoz szaladva, látják-e már vagy netán segédeit cipelni a zsákokat, amiben a sok-sok ajándék öket várja. Végre bekopogott.

A legkisebbeknél — bölcsődéseknél — kezdte látogatását. Tátott szájak, figyelő, csodálkozó tekintetek követték lassú-fáradt lépteit. A bátrabbak már ott toporogtak körülötte, és kíváncsian lestek a zsákba, kinek mit rejt, vajon virgács is van közte? A féltékenyebb hátrébb húzódnak gondozónők védelmében várták, mit fog mondani. Csomagjaik után a játéknál oldódtak fel igazán és vált feszültségmentessé a kis ünnepély.

Télapónk folytatta útját a kis-középső csoportba, ahol izgatottan várták. A kis zsákba szinte nem is fért a sok ajándék, maga után vonszolta a játékokkal teli zsákokat.

— Ezt mind nekem hozta! — kiáltott fel Ferike.

— Mindenkinék hoztam, de előbb szeretném hallani, milyen verseket, énekeket tanultatok! — mondta a Télapó.

Elmondták kis verseiket, elénekelték az énekeket, következett a legizgalmasabb, az ajándék átvétele. Csomagjaik után bizony itt is a játékok birtokbavétele volt a legeslegnagyobb öröm. Látni kellett volna az örömtől ragyogó gyerekarcoakat, ölelő kis karokat, ahogy átölelik a várt ajándékot! Fotósábcink nem győzte fényképezni a vidámságtól ragyogó arcokat.

Télapó elbúcsúzott tőlük, és máris indult a nagycsoportba. Serény gyerekeknek segédkeztek a fáradt Télapónak. Lesegítették csomagjait, leültették az előkészített fő helyre. Még a legelvidebb gyerek is meghűzódva, riadtan figyelte, most mi lesz! Kíváncsian nézték a játékokkal megrakott és a csomagokkal teli zsákokat. Itt is verssel, énekkel mutatták ki, mennyire várták. Komoly ábrázattal hallgatták intelmét a jóságról és a rosszaságról.

— No persze, csak most az egyszer kapjam meg! — gondolhatták a csintalanok. A játéknak volt itt is a legnagyobb sikere. Egyik évben sem volt ilyen gazdag a Télapó. Örülhetett gyerekek és szülő is, mennyi mindent kapott a bölcsőde, óvoda. Autók, játékok, legók, sok-sok fejlesztő, alkotó játékot vehetett birtokába a sok kisgyerek.

Fenyőünnepély helyett — a gyári munkarend miatt — most Télapó hozta a sok meglepetést. Előtte kapták meg a színes tv-t, videót, melyet ezúton is köszönünk a gyárnak, a gyerekek nevében. Felejthetetlen élmény marad számukra ez a nap!

— Gerberné —

Visszatér a burnót?

Látogatás Göteborgban

A MALÉV gépóriás közeledik Dániához, alatta a ragyogó napsütésben a fodrozódó tenger vize és sok-sok sziget — a látvány okozta érzelmi hangulatváltozás leírhatatlan. Közeledvén a koppenhágai repülőtér leszállópályájához, egyre közelebb kerülvén a tengerhez, még a vitorlászajók és motorcsónakok okozta hulláminterferenciák is szépen kirajzolódtak a vízzen. Jól kivehetővé váltak a szigeteken a házak és a part közelében végigfutó utak. Fentről csak a nyugalom észlelhető.

Utunk végcélja a svédországi Göteborg városa volt, így egy másik repülőgéppel keltünk át a tengerszoros felett. Itt más jellegű a szigetecsoportok kinézete. A svédországi partszakasz mellett a tenger hullámai által lekoptatott sziklák emelkednek ki a vízből. Rövid, kb. 30 perces út után landolt a repülőgép Göteborgban.

Az első kellemes benyomás a városba közeledő buszon levő tisztaság és kényelem, a plüsshuzattal bevont ülések. Hasonlóan kellemes meglepetés volt a város-szállóban levő kis szálloda, ahol öt éjszakát töltöttünk. A szálloda nem tartozott a luxuskategóriába, de minden kényelem adva volt, az alig 15–20 m² alapterületű szobában (fürdőszobával együtt értendő) színes televízió, társalgósarok s még fésülködőasztal is. A színek harmóniájának nagymesterei a svédek. Minden berendezés nagyon egyszerű, de színben az üllögarnitúra, a falburkolat, a szőnyegpadló és rolóváson mind-mind egy-két színnek a különböző árnyalatával készült és hangulatban összeillő.

Íde kívánczik a megjegyzésem, hogy a házak ablakán általában nincs függöny. Az általunk megszokott ilyen-olyan mintázatú csipkefüggönyök hiányoznak, de van fönt egy színes drapéria. A házak, amelyben a családok laknak, szintén egyszerűek és nem túl nagyok, a külvárosban kis kertcskével. A hivatalokban sem találunk pompát, csupán a nemes egyszerűséget.

Voltunk a kereskedelmi kamarában, ahol a folyosón végigmenve láttuk, hogy üvegfal választja el egymástól a munkát végző embereket, így sikerült meglesni, hogy minden egyes (kb. 12 m² nagyságú), ún. irodában a dolgozó személy munkaeszköze a számítógép monitorral együtt, a telefax telefonnal és a fénymásoló.

Voltunk egy sütőipari cégnél, ahol üzemi látogatás előtt rövid tájékoztatást kaptunk a tevékenységükről, a termékeikről, majd mindenkinék egy polietilénből készült köpenyt kellett felvenni, a fejünkre pedig egy papírsapkát, így léphettünk

A munkáltatói kölcsönről

Az elmúlt évekhez hasonlóan az idén is változatlanul igénylik dolgozóink a munkáltatói kölcsön támogatást. Sajnos a lakáshoz jutás, az otthonteremtés napjainkban az emberek többségének komoly problémát jelent. Ez az oka annak, hogy dolgozóink sok esetben a vállalatokhoz fordulnak annak reményében, hogy szűkös anyagi kereteiket ilyen módon egészítsék ki. Az 1991-es év folyamán 38 dolgozó vehetett fel munkáltatói kölcsönt, összesen 2 890 300 Ft összegben. A támogatások nagy többségét tanácsai lakások megvásárlására fordították, 22 ilyen eset alkalmával 1 450 300 Ft-ot adott a vállalat dolgozóinak. Társasházi lakás vásárlására 5 fő 480 000 Ft-ot, magánforgalmú lakóingatlanra 2 fő 200 000 Ft-ot vett fel munkáltatói kölcsönként. Családi ház építésébe az idén kevesebben fogtak, ezt mutatja az a számadat is, hogy ilyen

célra csak egy fő vett fel kölcsönt a vállalatotól 100 000 Ft összegben. Több dolgozónk már meglévő házában kibővítéséhez, illetve fűtésének korszerűsítéséhez kért anyagi segítséget, 8 fő összesen 660 000 Ft-ot kapott egyéb építési jellegű munkák elvégzéséhez kölcsönként. Várhatóan ez év végéig még 500 000 Ft-ot fognak kapni dolgozóink lakásvásárlásra.

Sok esetben különböző okok miatt nem sikerül gyorsan és gördülékenyen intéznünk az ügyeket, illetve előfordulhat, hogy olyan dolgozó, aki méltó lenne arra, hogy a kölcsönt megkapja, nem veheti fel, mert az jogi akadályokba ütközik. Mindezek ellenére bíznunk abban, hogy ezt az igényt az elkövetkezendő években is ki tudjuk elégíteni, és ezáltal a vállalat segíteni tud dolgozóink lakásproblémájuk megoldásában.

be az üzemcsarnokba. Itt megnéztük a különböző műveletet végző gépeket, a csomagolást, az áru ládába és konténerekbe rakását, majd a raktározását.

Egy másik üzem megtekintése is szerepelt a programban, és pedig a Gothia Tabak. A vendégfogadás, melyben 12 fős csoportunkat részesítették, nagyon kellemes volt. Egy tágas tanácsteremben ültettek le, ahol az igazgató adott rövid tájékoztatást a cég munkájáról. Ebben az üzembem nem cigarettát gyártanak, hanem a skandináv országokban divatos, a dohányzás helyett használatos úgynevezett „snus”-t. Ez hasonlít a korábban Közép-Európában is szokásos burmóthoz. A dohányleveleket felőrlik porrá, majd ezt pépesítik vízzel, esetleg különböző ízesítésű aromával. Az így nyert masszából kis téglalatest alakzatot képeznek, ezt csomagolják dobozba vagy esetleg a csomagolás előtt még egy kis filterbe kerül, ezeknek a nagysága 0,5–1 g közötti. Nos, ennek az a rendeltetése, hogy egyes emberek az inyükre helyezik, itt kioldódik belőle a nikotin és dohányszag. Egy-egy ilyen adagot kb. 3 órán keresztül lehet szívogatni. A felnőtt lakosság 2%-a hódol ennek a szenvedélynek, és az utóbbi években növekszik számuk.

Megtekintettük a gyárat, a feldolgozó berendezéseket és a csomagolást, ahol emberek végzik a gépek felügyeletét és kiszolgálását. Az üzemi étkezde az üzemcsarnok közelében van (folyó választja el), ahol állandó jelleggel kapható üdítő, kávé, sütemények és a svédasztalszerűen feltálat étel, a különbözőképpen elkészített zöldségfélék. Itt látott vendégül az igazgató, és feltehetjük kérdéseinket.

Természetesen nagyon érdekelt, hogy mennyit keresnek általában az emberek és hogy lehet ebből megélni. Az egyszerű munkás 10–12 ezer svéd koronát kap, de elég magas Svédországban az adóelvonás. Általában nem élnek fényűzően az emberek, de megvan mindenük, hiszen az üzletekben minden áru megtalálható, az olcsó terméktől a luxusáruig.

Ami feltűnt a városban, hogy tiszták az utcák, hétköznap nincs sok ember, ellenben hét végén, péntek déltől szombat délutánig a belváros nyüzsgő a bevásárlóktól. Valószínűleg ehhez akkor az is hozzájárult, hogy szép, kellemes késő őszi napsütéses idő volt. Vendéglátóink mondták, hogy ritka szerencsés emberek vagyunk, mert október elejétől már inkább ködös, borongós időjárás a jellemző.

Kellemes hetet sikerült eltölteni Svédország egyik nagy városában. A látottak közül a szerzett élményből itt csupán rövid bemutatásra futotta.

M. T. J.

Nőknek, erről-arról

A tonhalkoszorútól a krampampuliig

A karácsony a szeretet, az együttlét ünnepe, amit azzal is kifejezésre juttatunk, hogy a megszokott „hétköznapi” ételek helyébe valami „más” kerül az ünnepi asztalra. Ehhez szeretnénk ötletet adni:

Tonhalkoszorú (francia recept)

Hozzávalók: 1 kg tonhal, 15 dkg rizs, 1 tojás, 2 kisebb paradicsompaprika, 2 csomag kapor, só, bors, pirospaprika

A halfiléket szétválasztjuk. A sütőkoszorút kibéleljük úgy, hogy a hal körben leljön. Enyhén megsózzuk és félretesszük. A maradék halat sóval, egy tojás-sárgájával összeturmixoljuk és hozzákeverjük az apróra vágott paradicsompaprikát. Megfőzzük a rizst, összekeverjük az apróra vágott kaporral és ujjnyi vastag réteget terítünk a formába. Majd a halmasszát terítjük szét. A tetejére tesszük a maradék rizst. A lelógó halszeleteket visszahajtogatva befedjük az egészet. Alufóliával letakarjuk. Egy tepsibe 3 dl vizet öntünk, beletesszük a sütőkoszorút, és közepes hőmérsékleten kb. 40 percig pároljuk. Utána leveszük a fóliát, és pár percig tovább sütjük.

Majd tálra borítjuk és tartármártással tálaljuk.

Karácsonyi tűzdelt sertéscomb (amerikai recept)

Hozzávalók: kb. 1,5 kg-os sovány sertéscomb, 10 dkg mazsola, 2 gerezd fokhagyma, 10 dkg főtt császárhús, 4–5 alma, 2 fej vörshagyma, 4–5 nagyobb burgonya, 1 narancs, 20 dkg zsír, 2–3 dl vörösbort, őrölt kömény és koriander, erős paprika, reszelt szerecsendió, só

A combot egészben tepsibe fektetjük és megsózzuk. Kis lyukakat fúrunk bele, ezekbe külön-külön mazsolát vagy fokhagymát tűzünk. A nyílásokat főtt császárhúscsokkival zárjuk le, és bedörzsöljük köménymaggal és korianderrel. A narancsokat karikára szeleteljük, és befedjük velük a combot. Megszozzuk kis erős paprikával. A comb mellé a tepsibe tehetünk almát, hagymát, hámozott burgonyát. Meglocsoljuk az olvasztott zsírral s az egészet megszozzuk szerecsendióval. A tepsi elömelegített sütőbe tesszük. Mikor a comb már kezd pirulni, leöntjük egy nagy pohár vörösborttal és folyamatosan locsolgatjuk, amíg készre sül.

Krampampuli

Hozzávalók: 2 dkg fekete tea, 3/4 liter vörösbort, 1 citrom reszelt héja, 4 evőkanál citromlé, 1/2 kiskanál őrölt fahéj, 25 dkg kockacukor, 1/4 liter erős konyak

A teát másfél liter vízzel leforrázzuk és öt percig ázni hagyjuk. A vörösbort citromhéjjal, citromlével meg fahéjjal ízesítjük, felforraljuk és a leszűrt teával felöntjük. A kockacukrot dróthálóra vagy erre a célra rendszeresített, fém levestűrőbe rakjuk és a konyak felével apránként meglocsoljuk. Amikor a cukor a konyakot felszívta, a boros tea fölé fektetjük, a maradék konyakkal a cukrot locsolgatjuk, majd megújítjuk. Amikor a cukor a boros teába olvadt, azaz a hálón vagy a szűrőn átsurgott, a konyakos bort megkeverjük és készen is van a krampampuli. Azon forrón, vastag falú pohárból kortyolgatjuk. A konyhai tűzhelyen is megfőzhető, de hangulatos, ha az asztalnál spirituszfőzőn, különlegesen szép fém vagy tűzálló edényben készülni.

Hoppel-poppel

Hozzávalók: 4 tojásárgája, 6 evőkanál cukor, 1/4–1/4 liter tejszín és kubai fehér rum, csipetnyi reszelt szerecsendió vagy reszelt citromhéj

A tojásárgákat a cukorral habverővel sűrű habos világossárga krémmé keverjük, majd habverővel először a jég hideg tejszínt, utána a szintén lehűtött rumot hozzákeverjük. Négy nagyobb, talpas boros- vagy limonádé pohárba töltjük, és a tetejére reszelt szerecsendiót vagy citromhéjat hintünk.

— Rné —

Hírek

Az újonnan alakult Minőségügyi Klub szervezésében országos MÉTE rendezvény keretében tájékozódhattak a résztvevők a minőségbiztosítás és minőségtanúsítás aktuális kérdéseiről, valamint több, külföldi hálózatba becsatlakozó neves tanácsadó szervezet tájékoztatóját hallgathatták meg a minőségbiztosítás vállalati kiépítésének tapasztalatairól.

Az év játékos: Rippel

Női labdarúgás

Az idei bajnokság nem a legjobb előjelekkel indult a Fortuna FC-nek. Pécsi, a csapat meghatározó játékosja abbahagyta a futballt, a gólképes Földvári pedig Németországban próbált szerencsét, míg Király tanulmányai mellett nem vállalta a játékot, Pekori kapus munkahelyi elfoglaltsága miatt állt le. Fokozta a nehézségeket, hogy a sorsolás nem kedvezett az együttesnek, mivel az első öt fordulóban nálunk jobb csapatokkal kerültünk szembe, s ráadásul a sorsolás eredményeképpen csak négy hazai mérkőzés volt, köztük az Eger, Szeged, Femina, Debrecen. A mi riválisainkkal egytől egyig idegenben kellett megmérkőzni, kivéve a Debrecen, mely ellen sem sikerült a lányoknak, pedig nagyon akarták a győzelmet. Az eredmények így is felülmúlták az elmúlt bajnokságot, mivel a csapat sokkal kevesebb gólt kapott s kétszer annyit lőtt.

Eredmények, összehasonlítva a tavasszal

	1991 tavasz	1991 ősz
Fortuna-Femina	0-9	2-4
Fortuna-Renova	0-11	1-7
Fortuna-László I.	0-8	0-7
Fortuna-László II.	0-4	0-2
Fortuna-Szeged	0-3	0-0
Fortuna-Gyula	0-1	6-0
Fortuna-Eger	1-5	6-0
Fortuna-Szolnok	1-0	0-0
Fortuna-Blovin	1-1	1-1
Fortuna-Debrecen	2-0	0-2

Kisiklás csak az Eger és a Debrecen ellen volt. Tehát a csapat gólkülönbsége 17 góllal jobb, a kapott gól 11-gyel kevesebb, a rúgott gól hattal több, míg ugyanannyi pont lett teljesítve, ami a Debrecen elleni kisiklás miatt lehetett volna több. E számok mindennél többet mondanak. Ez köszönhető, hogy a megkezdődött csapatfialitás eredménye máris meglátászik az együttesen. Most érte el az ideális arányt az idősek-fiatalok száma.

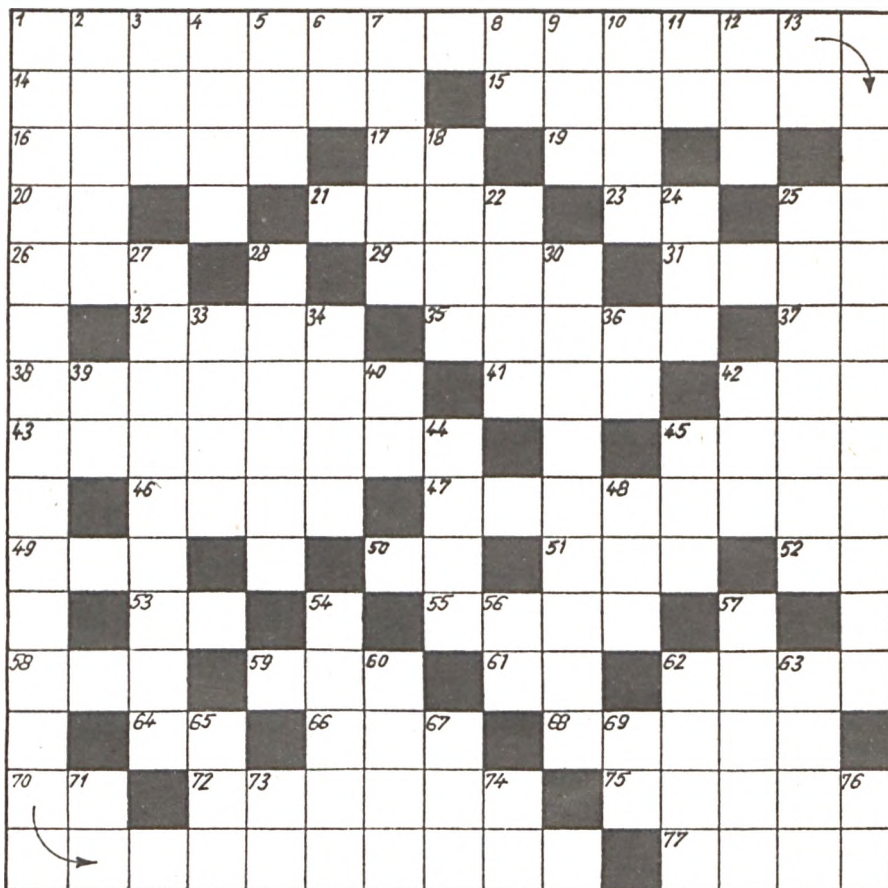
A most játékosok közül a gólerős Szittár és Arnold 13, illetve 15 éves, míg Előd, Korosecz, Berki 16 évesek, Petrohán 15, a kapus Gradwohl 16, Böröcz 16, Rácz, Hergert és Polgár 18 évesek. Tehát a fejlődő életkorban vannak és szép jövő előtt állnak. A csapat hűzömberei azonban jelenleg mégis Dömös, Rippel, Petrik és Ferencz voltak. Fuchs felépült sérüléséből és ugyancsak elkezdte edzéseit a lábtörésből felépült Sorosis is. Böröcz is két hónapot kihagyott sérülés miatt, de már ő is edzésbe állt. Nagyon hiányoljuk Katonát, aki gyereket szült. Bank Jánosné kapusedző munkája is beérik, mely a kevesebb kapott gólnak látszik meg.

Most kemény alapozás kezdődik és tavasszal megfordul a negatív sorsolás s az erőviszonyok ismeretében el lehet mondani, hogy az együttes idén is előrébb léphet a tabellán, melyre minden esély megvan. Ehhez minden feltétel adott és a lányok futballszeretetét látván, rajtuk nem fog az előrelépés múlni.

Reméljük, hogy az ősszel gyengélkedő Rácz, Hergert és Petrohán is többet fog mutatni tavasszal, amit ők is nagyon szeretnének.

A csapat játékosai titkos szavazással megválasztották az év játékosát, valamint az 1992-es évre a csapatkapitányt. Mindkét szavazást Rippel nyerte, Dömös, Petrik, Ferencz és Szittár előtt. Az edzői rangsor: 1. Rippel, 2. Dömös, 3. Petrik, 4. Ferencz, 5. Szittár.

Keresztrejtvény

VÍZSZINTES: 1. Kosztolányi. (A megfejtés első része. Zárt betűk: E. L. E. D.). 14. Összefüggés jelzője. 15. IS. 16. Fennsík a Közel-Keleten. 17. Kicsinyítő. 19. Tantál. 20. Fordított kettősbetű. 21. Becézett női név. 23. Idegen helyeslés. 25. Akl. 26. Hozzá jut. 29. Unitarius része. 31. Hadifogoly. 32. Kevert tahó. 35. Sor. 37. Fonetikus mássalhangzó. 38. Olimpiai szám. 41. Inga vége! 42. Nyomás mértéke. 43. Női név. 45. Ébreszt. 46. Végtelenül lusta. 47. Határidő. 49. Becézett gyermekintézmény. 50. Görög betű. 51. Helyet foglalt. 52. Tagadás. 53. Félig haza! 55. Munka! 58. Idegen hármas. 59. Testrészt. 61. Irány. 62. Testrészt. 64. Stroncium. 66. Mondatrész. 68. Rálát — keverten. 70. Kettős betű. 72. Horvát város lakója. 75. Szín. 77. Horgászat.

FÜGGŐLEGES: 1. A megfejtés második része (zárt betűk: A. T. S. O. V. S. D.). 2. Dugós csap. 3. Megfelelően. 4. Részleges hozam! 5. Isme. 6. C. T. 7. Nem hall. 8. Néma les. 9. Nem a másikat. 10. Elárul. 11. Ön vegyjele. 12. Sport Klub. 13. Egymást követő betűk. 18. Ázsiai tó. 22. Női név. 24. Alma... (ázsiai város). 25. Száritás. 27. Gyermekbetegség. 28. Jegyzetfüzet. 30. Idegi érzet. 33. Tílos. 32. Tenger neve. 36. Minőségi helyhatározórag. 44. Molekula része. 45. ...-mit? 48. Kevert lom. 54. Kerti eszköz. 56. Nem erre. 57. El az útból. 60. Ülőhely. 62. Ügetés. 63. Kedő. 65. Savanykás. 67. Motivációja. 69. Biztosító. 71. Azonos hangzású betűk. 73. Kettős betű. 74. Ludolf-féle szám (ford.). 76. Azonosak.

Beküldendő: a vízszintes 1. és a függőleges 1. sorok megfejtése. A helyes megfejtők között jutalomkönyvet sorsolunk ki.

Előző számunkban közölt rejtvény helyes megfejtése: „Nem minden rovar bogár, de minden bogár rovar.”

A keresztrejtvényt Takáts László készítette.